

HAC VE HİKMETLERİ

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanı

Ramazan-ı Şerifi müteakip, Şevval Ayı'nı idrak etmek suretiyle Hac ayları olarak bilinen mevsime (Şevval, Zilkade, Zilhicce Ayları) de girmiş bulunuyoruz. Rahmet, mağfiret ve Cehennem azabından kurtulma ayı olan Ramazan'dan sonra yeni ve feyizli bir başka zaman dilimine ulaşmayı bizlere nasip ettiği için Cenab-ı Hakk'a sonsuz şükranlarımızı arz ediyorum. Bu vesile ile, mukaddes hac yolculuğuna çıkan hacı adaylarımızı tebrik ediyor, kendilerine, makbul ve mebrur bir hac diliyorum.

Bedeni ve mali bir ibadet olan hac, bu ibadeti yerine getirmeye gücü yetenler üzerine farz kılınmıştır. Etrafındaki mübarek yerlerle birlikte Kabe-i Muazzama'yı kast ve ziyaret ederek, hususi fiil ve menasiki yerine getirmek, mü'minin ruh ve şahsiyetinde derin ve köklü tesirler bırakmakta, kişinin kendi kendini yeniden keşf ve fethetmesinde önemli bir fonksiyon ifa etmektedir, irşat ve ihtida olayları müstesna; insanımızın fikri, ahlaki tekamülünde en önemli "değiştirici" unsur; hac ve umre gibi dini seferlerdir. Bunun müşahhas örneklerini herkes kendi çevresinden tespit edebilir. İslam'ın evrensel ve alemşümül boyutunun somut olarak yaşandığı hac ibadetinde müslümanlar, ifa ettikleri menasikin ve ibadetlerin tazammum ettiği remzi ve sembolik anlatımlarla; nefislerine ve şeytana karşı oluşlarını, Cenab-ı Hakk'ın yolunda daim ve kaim olduklarını ifade etmekte, bu duygu ve şuur içinde olduklarını sayısı milyonları bulan topluluklar içinde ilan ve izhar etmektedirler.

"Metafizik dönem" diye tanımladıkları safhanın yirminci asırda son bulacağını iddia eden pozitivistlere ve materyalistlere karşı, milyonlarca müslümanın binlerce kilometrelik uzak mesafelerden ve

pek büyük tehlikeleri göze alarak hacca gelmeleri; Din gerçeğinin her zaman mevcut olan en büyük sosyal bir vakıa olduğunun ispatı olduğu gibi, İslam'ın geleceğinin parlak olduğunun da en bariz bir ispatıdır. Türk, Arap, Acem, Zenci, Çinli, Hintli, Endonezyalı, Afrikalı, vesair kavimlerin yanısıra; dünyanın çeşitli bölgelerinde azınlık olarak yaşayan müslüman topluluklardan gelen hacı adayları mukaddes mekanlarda birlikte olmanın verdiği ruh diriliği ve güven sayesinde aynı dinin mensubu olmanın onurlu mutluluğunu yaşarlar. Üzerlerine arız olmuş kötümserlik kompleksinden kurtulurlar. Birbirlerine; İslam'ın öngördüğü müsamaha ve kardeşlik duygusuyla yaklaşırlar. Hac mevsimi, müslüman kavim ve toplumların kendilerini tanıtmaları için de en müsait ortamlardan biridir. Asırlarca İslam dünyasının koruyuculuğunu ve liderliğini yapmış olan Türk milletinin hacıların, mukaddes mekanlarda örnek davranışlarıyla, aksiyoner ve nezaketli halleriyle diğer ulusların hacılarına örnek olması, milletimizin ve ülkemizin tanıtılması için de en uygun bir fırsattır. Böylece ülkemizi ve ulusumuzu İslam dünyasından uzak tutmak isteyen dış güçlere ve mihraklara karşı gereken cevap verilmiş olacak; ilerideki muhtemel gelişmelerde ve müslüman toplumlararası ilişkilerde Türkiye'nin daima "öncü" ve "lider" ülke konumunda olacağı fiilen ispat edilmiş olacaktır. Her

Türk hacısının, hac seferinin başlamasından yurda dönüşüne kadar, bu şuur ve sorumluluk duygusuyla hareket etmesini arzu ve temenni ediyorum.

Din-i mübin-i İslam'ın koyduğu bütün kurallar ve hükümlerin özünde tevhit inancının gereğinin yansımalarını müşahede ediyoruz. Hac ibadetinde de tevhit ruhunun ve Cenab-ı Hakk'a gerçek anlamda tevekkül ile teslim olmanın çeşitli tezahürlerini yaşıyoruz. Hiç bir mevki, makam, servet, şöhret ve sosyal statü farkı olmadan ihramlar içinde Arafat'ta hazır bulunmanın, Yüce Yaraticının emrine amade olduğunu "Lebbeyk" cümleleriyle ilan ve ifade etmenin kulluk ve ibadet psikolojisi açısından taşıdığı manayı ancak Arafat'ı yaşayanlar takdir edebilir. Günümüzde Din Psikolojisi ve Din Sosyolojisi gibi Batı'da geliştirilmiş olan ilmi disiplinlerin sadece "sosyal realite" olarak değerlendirmeye alıştıkları dini fenomenoloji verilerini derlemek yerine; ibadet ve dini aksiyonların gücünü ve bu gücün eğitim, kalkınma ve erdemliliğe sağlayacağı katkıları incelemeye yönelmek gerekir. Hac olayı da bunlardan biridir. Mukaddes mekanlarda, yüz binlerce mü'minin katılımıyla, müşterek dua ve duygularla yüklü olarak ifade ve ifa edilen ibadetler ve menasiki müşterek şuur ve heyecan olarak müslümanların gönüllerine ve benliklerine nüfuz etmekte, inanmış kalpler, mana ve şahsiyet bazında adeta yeniden yapılanmaktadır.

Bu vesileyle hacılarımıza kazanılan bu "yeni" ve "mütekamil" kimliklerini hac dönüşünde ve ömür boyunca sürdürmelerini tavsiye ederim.